

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогіка вищої школи

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

02 «Культура і мистецтво»
025 Музичне мистецтво
Музичне мистецтво
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, канд. педагог. наук, доктор мистецтвозн. Татарнікова Анжеліка Анатоліївна	067-275-15-47	angelikatatarnikova75@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Педагогіка вищої школи» належить до циклу обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми (ОПП) спеціальності 025 «Музичне мистецтво» та відіграє важливу роль у професійній підготовці здобувачів на другому (магістерському) рівні, оскільки розширює загальний культурний кругозір, сприяє формуванню наукового світогляду, формує готовність до систематичної самоосвіти. Пошук моделі освіти, адекватної сучасному типу культури і відповідної новому етапу розвитку цивілізації, становить найактуальнішу проблему педагогіки XXI століття.

Освітня мета курсу «Педагогіка вищої школи» передбачає формування у здобувачів концептуального розуміння системи сучасної вищої освіти, набуття компетентностей необхідних для опанування загальнодидактичних методів, прийомів і засобів навчання, які застосовуються для організації навчального процесу; формування пізнавального інтересу до педагогічної діяльності та забезпечення необхідними умовами для здійснення викладацької діяльності при підготовці фахівців музичного напрямку.

Передумови для вивчення дисципліни: «Філософія», «Психологія та педагогіка», «Історія світового мистецтва і культури».

2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

У процесі реалізації програми дисципліни «Педагогіка вищої школи» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи» забезпечує досягнення **результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.

РН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, звукорежисерських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 8. Здійснювати викладання вокалу / звукорежисури з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу			
ЕКТС	Всього годин	Лекційні	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Форма навчання	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28	14	78	1	1	денна	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Усього	у тому числі		
Лекції		Практичні семінарські	самостійна робота	
Модуль 1. Наукові основи педагогіки вищої школи				
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна.	10	2		8
Тема 2. Вища школа як педагогічна система: мета, завдання і зміст сучасної вищої освіти в Україні.	10	2	2	6
Тема 3. Загальна характеристика світового історико-педагогічного процесу.	12	4		8
Тема 4. Витоки і основні етапи становлення вищої школи в Україні.	10	2	2	6
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	10	2		8
Тема 6. Методологічне підґрунтя педагогіки вищої школи.	10	2	2	6
Модуль 2. Організація та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу				
Тема 7. Педагогічний процес як цілісна система.	12	2	2	8
Тема 8. Методи і форми навчання у вищому закладі освіти.	14	4	2	8
Тема 9. Професійно-педагогічна діяльність викладача вищого навчального закладу	8	2		6
Тема 10. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти і контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів у ВНЗ.	12	4	2	6
Тема 11. Музична освіта: загальні аспекти, етапи розвитку.	12	2	2	8
Усього годин	120	28	14	78

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі платформи «Zoom», «Moodle». Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення самостійних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних, семінарських занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді презентацій, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної роботи	Форми самостійної роботи
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна: Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Предмет, мета, завдання та функції дисципліни.	Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення
Тема 2. Вища школа як педагогічна система: мета, завдання і зміст сучасної вищої освіти в Україні: Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Зміст і основи формування педагогічної системи ВНЗ.	Ведення конспекту, аналіз текстових документів
Тема 3. Загальна характеристика світового історико-педагогічного процесу: Історичні аспекти розвитку педагогіки вищої школи. Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої освіти в Україні.	Підготовка доповіді, реферату, презентації
Тема 4. Контрольна робота: Сучасний світовий освітній простір.	Підготовка контрольних робіт завдань за заданою тематикою, виконання тестових завдань
Тема 5. Основи дидактики вищої школи: Закони дидактичного процесу. Принципи навчання у вищій школі.	Підготовка аналітичного есе, робота з конспектами лекцій
Тема 6. Методологічне підґрунтя педагогіки вищої школи: Структура методології педагогіки вищої школи. Рівні методології.	Підбір, аналіз та конспектування рекомендованої літератури
Тема 7. Педагогічний процес як цілісна система: Педагогічний процес у вищому навчальному закладі. Структура та особливості навчального процесу у вищій школі Основні компоненти та етапи організації педагогічного процесу.	Підготовка до семінарського заняття
Тема 8. Методи і форми навчання у вищому закладі освіти:	Скласти стислі записи лекцій, підібрати

Сучасні методи та технології навчання у вищій школі. Визначення методів навчання у ВНЗ. Класифікації методів навчання. Характеристика форм організації навчання: форми теоретичної навчальної діяльності, форми практичної навчальної діяльності, контрольні форми навчальної діяльності.	необхідну літературу
Тема 9. Професійно-педагогічна діяльність викладача вищого навчального закладу: Основні функції та напрями діяльності науково-педагогічного працівника ВНЗ. Вимоги до особистості науково-педагогічного працівника ВНЗ.	Зіставити різні погляди на основні проблеми даної теми
Тема 10. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти і контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів у ВНЗ: Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів.	Використанням методичних посібників та виконання практичних занять
Тема 11. Музична освіта: загальні аспекти, етапи розвитку: Розвиток вітчизняної та зарубіжної музичної освіти. Завдання, принципи, загальні особливості музичної педагогіки. Музична педагогіка як галузь гуманітарного зв'язування.	Підготовка доповіді, реферату, презентації

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю		Складові оцінювання
Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» передбачає: поточний контроль , який здійснюється: - як усний контроль у вигляді індивідуального опитування, аналітичного есе, презентації, реферативної доповіді; - як письмовий контроль в формі тестування, виконання практичних завдань.		50%
Форма підсумкового семестрового контролю - іспит		50%
Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування, індивідуальне опитування, презентації, реферати, усне повідомлення, наукова доповідь; розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань; іспит.	

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних, семінарських занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час проведення письмового тестування, демонстрації презентацій.	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять, перевірка конспектів навчальних текстів, усний контроль у вигляді індивідуального опитування.	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль:</i> екзамен			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (ДЛЯ ІСПИТУ)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з

виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посібник / Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. Львів : «Магнолія-2018». 304 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
3. Вовдюк Л. В. Сучасні інтерактивні методи проведення занять. *Безпека життєдіяльності*. 2018. № 2. С. 11-14.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf> (дата звернення - 02.08.2023).
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Вид. 2-е, стер. Київ : Знання, 2011. 486 с.
6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
7. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокошко, О.Б. Голік. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. Вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2013. 230 с.
9. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / В.І. Лозова, А.В. Троцько, О.М. Іонова, С.Т. Золотухіна. За заг. ред. В.І. Лозової. Харків : Віровець А.П. «Апостроф», 2011. 408 с.

ДОПОМІЖНЯ

1. Антонович Є.А. Теорія і методика дизайну в контексті розвитку концепції сучасного національного дизайну. *Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. праць*. Спец. вип.: Мистецько-педагогічна освіта: проблеми та перспективи. Кривий Ріг : Вид-во КДГГУ, 2005. № 13.
2. Дидактичні системи у вищій школі: навчально-методичний посібник / Романовський О.Г., Солодовник Т. О.; за заг. ред. О. Г. Романовського. Харків : НТУ «ХП», 2016. 86 с.
3. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І.В. Артьомова; [уклад.: І.В. Артьомов, А.В. Шершун, С.В. П'ясецька-Устич]. Ужгород : ПП «АУТДОР ШАРК», 2015. 160 с.
4. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / упор. О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. Київ : П-во «Знання», 2003. 447 с.
5. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки: хрестоматія, навч. посібник для студентів ВНЗ / за ред. Є. І. Коваленка. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
6. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Уклад.: В.І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
7. Татарнікова А.А. Особливості реалізації ідей дослідницько-орієнтованого підходу в німецькій системі професійної підготовки педагогів-музикантів. *Інноваційна педагогіка*. Науковий журнал. Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. № 40. С. 201-205. DOI:[10.32843/2663-6085/2021/40.42](https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/40.42)

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України (на офіційному порталі Верховної Ради України). URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення - 02.08.2023).
2. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/> (дата звернення - 02.08.2023).
3. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Офіційний веб-сайт/ URL: <http://iitzo.gov.ua/index.html> (дата звернення - 02.08.2023).
4. Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. Офіційний веб-сайт URL: <http://ihed.org.ua/ua> (дата звернення - 02.08.2023).